

Созылмалы аурулар: Қазақстандағы негізгі мәселелер мен шешу жолдары

ЖАРИЯЛАНДЫ
29.04.2026

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/188430/>

Тұрғынов Қайнар

Әль-фароби атындағы қазақ ұлттық университеті
Ақпараттық жүйелер мамандығы, 4-курс

Жетекші: **Ибраимкулов Айбек**, аға оқытушы

Созылмалы аурулар – ұзақ уақытқа созылатын және толық емделмейтін, бірақ бақылауда ұстауға болатын аурулар. Оларға жүрек-қан тамырлары аурулары, қант диабеті, тыныс алу жүйесінің аурулары, қатерлі ісік және бүйрек аурулары жатады. Бүгінде бұл аурулар Қазақстандағы денсаулық сақтау саласының ең өзекті мәселелерінің біріне айналды. Қазақстанда созылмалы аурулардың көбеюіне бірнеше фактор әсер етеді. Ең алдымен, дұрыс тамақтанбау, аз қозғалу, темекі шегу, алкоголь қолдану, артық салмақ және экологиялық жағдай үлкен рөл атқарады. Сонымен қатар, адамдардың көпшілігі аурудың алғашқы белгілеріне мән бермей, дәрігерге кеш қаралады. Соның салдарынан ауру асқынып, емдеу қиындай түседі.

Созылмалы аурулардың қоғамға әсері өте үлкен. Олар адамның өмір сапасын төмендетеді, еңбекке қабілеттілігін азайтады және мемлекетке экономикалық шығын әкеледі. Мысалы, адам жиі емханаға барып, қымбат дәрілер қабылдауға мәжбүр болады. Кей жағдайларда ұзақ уақыт жұмыс істей алмай қалады. Ғылыми зерттеулер көрсеткендей, созылмалы аурулардың көп бөлігін алдын алуға болады. Ол үшін дұрыс тамақтану, спортпен айналысу, темекі мен алкогольден бас тарту, уақытылы тексерістен өту қажет. Ерте анықталған ауруды бақылау оңайырақ болады және асқынудың алдын алуға мүмкіндік береді. Қазақстанда бұл мәселені шешу үшін халық арасында салауатты өмір салтын насихаттау, тегін медициналық тексерулерді көбейту және ауруларды ерте анықтау бағдарламаларын дамыту маңызды. Сонымен қатар, ауылдық жерлерде медицина сапасын жақсарту және халықтың денсаулық туралы білімін арттыру қажет.

Қорытындылай келе, созылмалы аурулар – тек медициналық емес, әлеуметтік мәселе. Онымен күресу үшін әр адам өз денсаулығына жауапкершілікпен қарап, алдын алу шараларын сақтау керек.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.